

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.

Bérmegyei leveleket csak ismert kézről fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.**Kiadóhivatal:**

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjazás szerint.

Egy sor 5 kr. — napi és vasárnap után 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz fordva:

Egy évre	12 fr.
Fél évre	6 fr.
Negyed évre	3 fr.
Egy hónapra	1 fr.

Vidékre postán küldve:

Egy évre	14 fr. — kr.
Fél évre	7 fr. — kr.
Negyed évre	3 fr. 50 kr.
Egy hónapra	1 fr. 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Közgazdasági ellenségeink.

Budapest, július 31.

Iriglyik töltünk a jó aratást és nem nézhetik azt a csekély feladást sem, melyet még oly szűk keretben mozgó iparunk nyert. Mig egy felől Romániában és Szerbiában az egész monarchia iparkivite ellen folytatnak intenzív agitációt, másfelől Ausztriában, nevezetesen Csehországban épséggel gyilkoló, irtó háborút üzentek egyetlen ott is elkölő iparcikkunk. a magyar list ellen. Mig e „testvérháború” csak a „Narodni Lister” szította és a lármázók egyességvél az ifjú csehek táborából kerültek ki, mely csupán elenyésző kisebbségben tartalmaz, komolyan vehető számot és súlyt tevő elemeket, — addig megvett mosollyal lehetett nézni ez ép oly fejletlen, mint sziveten, minden helyes belügyi politikát s minden keresztény testvériséget megtagadó üzelmeket. Amde immár a „Hlas Národa” is, Rieger Lászlónak s a cseh reichsrathclubbann beavallott hivatalos közlönye, is neki állott e nemes munkának és licitálni kezd az ifjú cseh közlönnel a végül, hogy melyiknek sikerülend jobban boldondá tenni a saját népet. jobban meglátítani a köteleket, mely a monarchia két államát egymáshoz fűzi. Ezen jelességgel szemben a magyar közvélemény is kénytelen eddigi passivitásából kilépni és a cseh politikuskok részére kissé alábbra akasztani a dualisticus tizparancsolatot, melyet, úgy látszik, már rég nem olvastak.

Nem is nemzetgazdasági okokból szükséges ezt tenni, hanem politikai okokból. Nem azért szólalunk fel, mivel Magyarország valami nagyon jelentékeny kárt szenvedne az által, ha sikerülne is a Prágában inscenizozott „liszthecsz” — hiszen Ausztria valamennyi koronaországa között épen Csehország csaknem az egyedüli, mely nem csak felelő, hanem gazdasági szükségletét a magatérmeiből, sőt jó esztendőben még kivitele is van, és ily módon nem is nagy fogyasztót veszítene a magyar list benne; hanem azért, mivel ezen ellenségeskedés megtorlást provokál és ez által megfontolja egyrészt Magyarország és Ausztria között a barátság-

got, de visszahat oly dolgokra is, melyek az egész monarchiának külső államokhoz való viszonyát érintik.

Nézünk csak, hogy ne is menjünk tovább, hanem megmaradjunk az eddig is már megnevezett tényezők szűkebb keretében, nézzük csak, mivé fejlődhetnek a dolgok. ha Magyarország és a magyar kormány arra adná magát, hogy megtorolja a cseh rakoncátlanságot. Hova lennének a cseh vászon-, posztó-üveg s egyéb nagyiparosok, ha Magyarországon a közönség arra szövetkezne, hogy ne vegyen cseh eredetű vásznat, posztót, üveget stb.? Hova lennének a nagy cseh cukorgyárak, ha a magyar kormány az ugynevezett „kiegyezés” még hátralevő, megoldatlan részénél, mely éppen a cukrot illeti, csehiparító magatartásra helyezkedne? Végül mi fejlődne abból, ha Magyarország a keleti államok irányában egyedül és kizárólag, a magyar agrár érdekeket akarná megvédeni és az iparcikkok kivitelét, melyben ugyanis Ausztriát az oroszánész, Magyarországa csak morzsányi, — háttérbe szorítaná?

Nem akarjuk e témát tovább kifejteni, csak figyelmeztetni akartunk a cseh urakat arra, hogy hová vezethet az ő értelmetlen „hecczük”, és arra is, hogy a magyar társadalom, de a magyar kormány sem fogja megtorlani a nélkül tovább tüntetése irány- fejlődését.

Tehát ugy Csehországnak magának, mint az egész iparos Ausztriának, de az egész Monarchiának jólfelfogott érdeke kívánja, hogy Rieger urék tértisiek eszükre embereiket.

Kálnoky gróf a királynál. Kálnoky gróf külügyminisztert szombaton ő felsége Ischben egész óráig tartó kihallgatáson fogadta. A miniszter a következő napokon találkozni fog Bismarck herceggel, a ki csütörtökön érkezett Kissingenbe.

Városi tisztviselők fizetésének felemelése. Nagyrad városi tisztviselőinek fizetési viszonyairól foglalkozott a napokban az ottani pénzügyi és jogi szakszervezet. A szakszervezet elnöke a városi tisztviselők fizetését a múlt év végén a városi tanácsnak a jövő évi költségvetés, amely tízezer forint es-

vezérek éberségében! Eláll az ember lelökete a szép, gyönyörű állat látsára.

Irenke, ez eleven, nyugtalan természetű gyermek, ki szarvast, őzet s egyéb nemes vadat csak a természetrajzi képeken látja, de ő vadon, sűrű, sötét erdőket meg se lát, többször kifejezte óhaját ilyenek szemlélésére iránt. Arad azonban jó tava van az ily királyi vadak által lakott erdők vidékektől, főleg az olyanoktól, melyek részleteket tárnak a művészet csodáinak eléje. Gyuri, a serdülő nagybácsika is oly szívesen osztottat hűgoscákja óhajában a váltig bognat Irénkét, birjon rá engem az igért kirándulásra s tekintsük meg a „Rebec”-et, Draskovich herceg hídvégi uradalmá és erdejét, hol őzek és szarvasok nagy mennyiségben tányáznak.

Az uradalmi erdőtiszt előléges engedélye s tájékoztató utba igazítása alapján megindultunk, természetesen csak „per pedes a postolorum.” Rövid egy órai sétálás után elértek a Rebec szelét; itt pihenőt tartván, megmutatták, miként kell csendesen és neztelenül baladni a sűrű lombok között, elmondám, hogy beszélni, susogni, köhögni és trüsszenteni nem szabad, mert az ovatos és figyelmes állatot így megközelíteni nem lehet.

Visszatartott lélekzettel indultunk a kém-szemlélre. Látni kellett a két gyermek arcát, mely feszült figyelemmel révedezett a rengeteg melyébe, s egy-egy száraz galy recsegése, vagy a fel-felrebbent szajkó rikácsolása egész pánia félelmet idézett lelkükben. Alig haladtunk azonban vagy ötven-hatvan lépésnyire, hangos zörög vonta magára figyelmünket. A két gyermek, miként valamely szobor szegződött a földre s egymásba fúzott karra szemléltek a megriadt királyi vadat. Hőrom szarvas ugrott ki a bokorból, hol épen kerdőzve pihentek. Miután nem valók eléggé ovatosak, hirtelen eljutottak az erdő melyébe. Irénke melyen sajnákozott, közelebből nem vizsgálhatta a sok águ, karcsu alakú him szarvast, mely — „Feje lombhozaján éve számát büszkén mutogatván.”

Azonban az adott utatást követvén, a másik dől méteres „Alén” tovább haladva, alig 20–30 lépésre megpillantottunk egy újabb csapatot. Kilencz, gyönyörű állat hústól

leget mutatott ki, kimondotta, hogy a városi tisztviselők fizetésének felemelését helyesli. Ezután az egyes tisztviselők fizetés-leemeléseinek arányát állapította meg, úgy, hogy a fizetés-leemeléssel a város kiadása csak 7750 forinttal szaporodik. A szakszervezet által megalkalmított fizetés-leemelések arányban történtek. A polgar-mest r fizetése lesz 3000 frt. (eddig volt 2100 frt.), a főjegyző 1700 (eddig 1400), a főkapitány 1600 (eddig 1400), a gazdasági tanácsos 1600 (eddig 1400), az adóügyi tanácsos 1500 (eddig 1400) a főmérnök 1500 (eddig 1000), a főpénztárnok 1400 (eddig 1200), a főjegyző 1200 (eddig 1000), az aljegyző 1000 (eddig 900), az aljegyző 600 (eddig 500), a főszámvivő 1300 (eddig 1100), adópénztárnok 1100 (eddig 1000), a fővise 800 (eddig 600), Árvasszaki előadó 1100 (eddig 1000) stb. Természetes, hogy e terv a közgyűlés s azután a költségvetés jóváhagyására szorul.

A kis-tiszai zsilip. Baross Gábor köz-munka- és közlekedésügyi miniszter, a kis-tiszai zsilip ügyében a helyszíni szemlét augusztus hó 5 re tüzte ki. A vizsgálatot Ludvigh Gyula, az államvasutak elnök-igazgatója vezetés alatt működő bizottság fogja megjeitni.

Az oroszánlyi pánszlávok.

Arad, augusztus 1.

Nemzetiségi igazgatóink, azok tudni illik, a kik erőszakos magyarosításról, vagy a többi nemzetiségek elnyomásáról vádolják a magyar-ságot, vakmerőségükben már odáig mennek, hogy barbarismusnak mondják, mit a nemzetek művelődéséről, s vandalizmusnak, mit azok anyagi helyzetének emeléseért tesznek. No, ha ilyesmi történetik ma nálunk, hol a magyarságnak a többi nemzetiségek felett egy csepp előnye semmiben nincs, de sőt hátrányban áll, meggettük, a mennyiben mig őt örökös megtámadásokkal ostromolják, ő folyton dédelgeti a halálatnokait: akkor ugyancsak optimista legyen ki elhiszi, hogy létezhetik még egy másik hasonló ország, mely a szabadság annyit nemével ruhazza fel polgárait, vallás- és nemzetiségre való tekintet nélkül, mint ez a mi szegény Magyarországnak, melynek ha van hibája intézményében, csak abban állhat, hogy nem bának el érdeme szerint kellő szigorral azokkal a lelketlen igazgatókkal, kik a magyar nyelv birtokát azért sajátítják, hogy jó magyar kenyéren igazassanak állami törvényeink s intézményeink ellen.

Igazán bámulatos türelmének kell lenni hazánk törvényhozásának, hogy a minduntalan megújuló nemzetiségi igazgatások dacára sem nyul oly radikális eszközökhöz, melyek elejét vehetnek a világholondító lelketlen valalkozásainak.

Nem volna nekünk bajunk se nemetel, se tóttal, se horvátal, ráczczal, vagy más nemzetbelivel, ha nem volnának lelketlen ámitói, kik azzal igaztják, hogy elnyomatnak, pedig tulajdonképen elnyomva általuk vannak,

a sűrű eszérlek között. Nesztelenül lapultunk meg s így gyönyörködöttünk fenséges alakjokban. Végre is Gyuri halk köhintésre fel-emelkedtek fekvő helyükről s Irénke pipivörös zubbonyát észrevevén, csendesen eltűntek a vadon melyébe.

Vágya a két gyermeknek teljesült. Láthatták közelről a királyi nemes vadakat; de a jobbak látása ingerelte őket s mind melyében nyomultak be a rengetegbe. Egy vonzott bennünket, mint valamely örvény és szívesen engedtünk e vonzalomnak, a minék eredménye ismét egy nagyobb számu szarvasnyál látása lón, de nem örvendezhettünk sokáig bennük, mert egy hangos trüsszentésre megiramodva, villámgyorsan tűntek el szemünk elől.

Megelégtlenül telepedtünk le ekkor egy terebélyes tölgy árnya alá, a hol a magunkkal hozott uszonnát kedélyesen elköltözt, leheveredtünk a puha pázsit zöld szőnyegére. Ez alatt éjszaknyugatról a hullámzó Balaton felől, tájcsapnagyságú jelző, hogy vihar közele. Összedve sátorfánkat, hazafelé indultunk. Utunkat más irányba tolytatra, igyekeztünk kiérni a rengetegből, meggyőződést szerzendő, fog-e ölniünk az ég. Halkan, némán s minden nesztől hajtogatuk felre az utunkra boruló lombosárok. Irénke és Gyurica hirtelen megállapodva guggolnak le a földre s ujjakkal mutatnak egy közeli vörös pontra. Szótlanul s mereven nézték a szarvasok egy újabb csoportját.

Oly örömtől sugárzó arcot soha nem láttam, mint a minő a két gyermek ábrázáról visszatükröződött. Perczekig gyönyörködtek a kedves vadak szemlélésében, melyek mozdulatlanul pihentek és szundikáltak. Tán estig is elnevezétek vala, de egy hatalmas dörvénis intett bennünket a távozásra.

Alig kipezhető festőibb látvány, mint az erdő rengetegében melyében egy nagyobb számu szarvascsorda, a mint a folyton éber levő himvizsgáló tekintetű szerte járta a s gondatlan kis borjak elégtelen simulnak anyjuk oldalához.

Elfáradtan bár, de énelégletlen ballagtunk haza, a hol győzelmesen beszélte a két gyermek, hogy 18 szarvast láttak s figyelmet leköltő pathossszal rajzolták le az egyes momentumokat, mint iramodtak meg olykor,

mert utját állva a nép művelődésének kényserit megmaradni fejletlen állapotukban, mely mellett természetesen sokkal nagyobb terük marad a szegény népet tetszésük szerint szilpolyozni.

Akarmily nemzetiséget veszünk szemügyre, sehol a nép, vagy a maga kegyelméből élni tudó hirtokos osztály, nem lát semmi sérelmet, s örülnek, ha velünk testvéries egyetértésben, élhetnek; ellenben az igazgatókat mind oly elemek vezetik, kik a nép filléreire élőködnek. Ügyvédek, tanítók, papok arrogálják maguknak azt a dicső szerepet, hogy a szegény tanulatlan népet ámitsák, a haza és törvényes ellen igazságg, s fejsz tehenként szilpolyozhassák.

Mit akar a magyar állam a magyar nyelv tanításával? Tán elnyomni az idegen nyelveket? Nem. Az állam, tisztelve minden nemzetiség jogait és szokásait, vallásának és nyelvének szabad gyakorlatában háborgatni, zavarni egyáltalán senkit nem akar; de akarja igenis, hogy az állam minden polgára abban a helyzetben legyen, hogy az állam és törvénykezés nyelvét ismerje.

Rosszat akar-e ezzel az állam akármelyik polgárnak is? Nem-e áll érdekében mindenkinek, hogy az állam törvényeivel az eredeti nyelven ismerkedjék meg?

Hátrány-e az valakire, ha bírói eljárás közben egymaga is képes magát képviselni? Társadalmi szempontból nem nyereség-e, ha az állam különböző polgárai megbirják egymást kölcsönösen érteni? Kenyérkereseti szempontból is nem jobb-e, ha az aradmegyei román, ki terményeit az aradi piacon szokta értékesíteni birja az ország nyelvét, s így jobban érintkezhetvén, jobban boldogul?

Az állam, mint előbb is megjegyeztük, az államnelyének terjesztésével csak a polgárok javát mozdítja elő. S ha a magyarság a német nyelv tanításával által sem nemzetiségét, sem nyelvét féltani nem tudja, ugyan mi okon féltethet, bármelyik más nemzetiség, mely saját anyanyelve mellett a magyart is birja? Ha az ügyvéd, pap, tanító, birtokos, boldogulhatása céljából szívesen tanulja meg államunk nyelvét, bizony nagy lelkiismeretlenség kell ahhoz, hogy a nepek boldogulhatásának útját a magyar állam kezvevényéből és szívesegéből kitanult emberek állják el. Ezek ellenében csakugyan nem szabad az államnak a legkisebb elnézést is tanusítani, annál szükségesebb azonban velők megértetni, hogy bújogatni, igazolni a törvények ellen, a legszigorubb megtorlások nélkül, nem lehet.

mily büszkén emel terebélyes agancsát a hatalmas gim s mily szeliden simultak a kis borjúk anyjuk oldalához. — No, de ezt a Rebecet még többször is felfogjuk keresni a így ismétlődhetik a kellemes látvány s lehet, hogy még találunkba is kerülhet a látott vadakból. Biz ez nem is lenne rossz.

Mukányi.

Egy idegen a városban.

— Eredeti regény egy kötetben. —

[11 Folyt.]

(Mindon jog fenntartva.)

Irtá: Törös Tivadar.

X.

Az új nyomozás.

Mikor János gazda elvált Dersei kapitánytól s nagy szomorúan és ijedten hazafelé ballagott, elhatározta, hogy másnap reggel ő is beállít Nyikulájára a városba. Az a Nyikuláj, — gondolta magában, — becsületes család, de ostoba ember. Úgyel majd rá, hogy a kapitánynak csak arról beszéljen a mire épen szüksége van. Hogy valami fontos dologról van szó, azt észrevette a kapitány komoly arczától, ki a mig a rabzókésről kérdeződött, egészen elfelejtteni látzott, hogy leánykérőben járt, azelett pár negyedórával.

Raggel tehát azt mondta Márinak, hogy dolgo van a városban és Rózikát is látni akarja s beszélni óhajit vele, — mire Nyikuláj feliltek az egyfogatu echós-szekerre s egész uton egy szót se szóltva, beértek a városba.

Mikor a városába előtt megállott a különös szerszám, csakhamar egy rendőrről a kapu alól és kijelentette Janosnak, hogy Dersei kapitány utasításából a városbazi szímba vezeli a lovat és a szekert. János gazda meg volt hata e figyel-műl és még büszkébb tartással lépett Nyikulájától kísérve, a kapitány hivatalos szobájába. Itt azonban újra elveszté gangos magatartását a kapitány látára és igyekezett kellemetes lenni, a hogy ő tudta a módját.

— Alázatos szolgálja, tekintetes kapitány ur! — kezdé mélyen bökölva, — ne tessék talokodásnak venni, hogy Nyikulájt ide kísértem, de hát van neki egy kis tanácsra szük-

Az oroszánlyi pánszlávok ügye a fejr komáromi ág. hiv. ev. egyház törvényszéke előtt most van folyamatban, s immár maga az egyház is szabadulni óhajtván a panslavizmus vádjaitól, a Csákváron megtartott es-perességi ülés határozata alapján az illetőket és pedig Mostyenen György ev. lelkész, Novomeszky Lajos káplánt és Bartos József tanítót kánoni vétség révén bűnvádi perbe fogta.

Hogy az illetők lehetőleg védelmükről gondoskodni kívántak, az nekik bűnül nem róható fel, mert hiszen a gyilkos mellé is rendelnek ki hivatalból védőt, ha védelméről hozzátartozói nem gondoskodnának — hanem, hogy vedőért Turóc-Szent-Mártouba, a pánszlávok e híres fészkebe fordultak, az csak megerősíti a vádat, hogy hazaárulást követtek el.

Még jobban súlyosítja a vádat, vedő ügyvédjük Dula Mátéuk vastag cinimussal irt magyarellenes irányú védelme, mely csak úgy játszik az igazságszolgáltatás egyenes kihívásával. Bár a körmönfői védelem dacára is feltételezzük az illető egyházkerület bírál-ban annyi igazságszeretet, hogy a bűnosokot büntetlenül hagyni nem fogja, mégis helyen-lyének találjuk a törvényhozás figyelmét ezen, s hozzá hasonló szántalan esetben ismétlődő hazaellenes tényekre felhívni, azon reményben, hogy végre is megszokva a pánszlávok üzelmeit egy oly törvény meghozataláról gondoskodjék, mely a további igazgatásoknak s törvényellenes eseményeknek végét szakítja.

Ha Magyarország minden alattvalójának egyenlő védelmet nyújt s különös kedvezményben nem részesíti magát a magyarságot sem, akkor jogosan elvárhatjuk, hogy az állam sarkalatos törvényei ellen való igazítás sem fog senkinek megengedtetni.

A nyugalom és béke érdekében ennyit kérünk s el is várunk.

K.

KÜLFÖLD.

Keleti politikánk. Bécsből jól értesült körökből vesszük a következő sorokat: Bizonys dolgokat nem lehet elég gyakran ismétlni és kellő világosságra helyezni, ha a félreértést és félremagyarázást ki akarjuk kerülni. Ilyen dolog a monarchiának által kül-ügyminiszterünk révén követett keleti politika is. Elég világosan és tökéletes határozottsággal kijelentette már annak idején Andrassy Gyula gróf, ismételte ennek visszalépte után Haymerle br. és kül-ügyeink jelenlegi ép oly ügyes, mint szófukar vezetője, Kálnoky Gusztáv gróf is bi-

sege, úgy vallatás közben, ha meg méltóztatik engedni.

— Istent hozta János gazda, — fogadta nyájasan Dersei, — ez a Nyikuláj?

— Igenis instálom!

— Tud magyarul?

— Jóformán csak is úgy beszél már.

Magyar legény lett belőle. Szép szemek teté-tek azzá. A mi szegény Katicának egy szép széki cselédleány, a kit Nyikuláj szeretett és véletlenül a nagy hidról besezt a Szamosba.

... Ott is maradt, ki se buzták; Istent nyugtassa szegényt.

E bőséges felvilágosítás régén a kapitány már iróasztala előtt ült, és hivatalos komolysággal intett János gazdának, hogy hagyja abba és üljön le. Majd, a hogy ez megtörtént, Nyikulájhoz fordult és vezette a jegyzőkönyvet, kérdezgette.

— Hogy hívnak?

— Prekupás Nyikuláj, — könyörgöm.

— Hány éves vagy?

— Azt kérem alásan, — vágott közbe János gazda, — sem ő, sem én nem tudjuk.

Nyikuláj intett, hogy üljem.

— Hova való vagy Nyikuláj?

— En úgy veszem, hogy szilvási, de az anyám mindig azt mondta, hogy Ormánban születtem a mikolai bucsukor — rejtelmeskedett Nyikuláj. János gazda fontosan csóválta a fejét.

A kapitány látva, hogy ezekre a részletekre nem lehet kiterjeszkedni, egyet fordított a dolgon és így folytatta a nyomozási vállalatát:

— Emlékszel jól Nyikuláj a sz-i rabzókésre.

— Hogyne! Akár a hogy most látom a kapitány urat!

— Igaz, hogy a szökés előtti napon nálatok járt három ember a kik közül az egyik a várból szabadult ki, hol gyilkosságért volt elítélve.

— Ugy volt, instálom, de nem csak az egyik, hanem mind a három a várból szabadult ki.

— Mind a három?

— Igenis. Az egyik az öreg Zomora. Az fizette akkor a bört és a másik kettő nagyon félt tőle.

— Hát azokat, hogy hívták, kedves Nyi-

— Az aradi dohánybevitel hivatal és dohány felügyelőség tegnap költözött be az új pénzügyi palota épületébe. Most még csak a kincstári ügyosztágnak kell beköltöznie és az új kincstári palota teljesen el lesz foglalva.

— A huszárak bucsuja Makótól. A Makón állomásozó két század huszárak múlt héten 26-án hagyta el végleg a várost. Az alkalommal egy polgármester, mint a katonaság részéről számos újabb jele m. r. t. fel annak a rendkívül szíves egyetértésnek, mely a huszárak ott tartózkodása alatt a társadalmi életet annyira kellemessé tette. A bucsúnak némi-lyen hivatalos színe is volt. A helyparancsnok, Stieber kapitány a polgármesterhez intézett átutalásban igen szívesen hangon köszöntötte meg a közösségnek a két század huszárak szívesen mindenkor tanúsított rokonszenvét és előzékenységet. A kapitány átirata szövege a következők hangzik: „A tekintetes polgármesteri hivatalnak! — Miután a két század katonaság hónap a várost elhagyja, én e körülmény alkalmából kellemesen érzem magamat indítatva arra, hogy nek, Czimmednek, valamint a város többi tisztviselőinek szakadatlan előzékenysége miatt a két század nevében köszönetet fejezzem. — Stieber s. k. k. állomásparancsnok.” — Major Miklós polgármester az átiratra a következő választ küldte meg a parancsnok kapitánynak: „Folyó évi július 27-én 135 sz. a. kelt becses átiratában foglalt elismerő nyilatkozatát és város tisztikara részéről nyilvánuló köszönetét kitéjeztetve, nem mulasztatom el viszont kijelenteni, miként azon példás rend és zavartalan nyugalom, melyet városunk lakossága azon két év alatt, mióta a 15 huszárezred két százada városunk falai között időzik — észlelt és tapasztalt: — nem tulajdonítható egyebnek, mint a katonai parancsnokság és tisztikar loyális, humanus és előzékeny magatartásának.” — Az elvonulás napját megelőző este búcsú-lakoma alkalmával élő szavakkal is kifejezte köszönetét a derék kapitány. A polgármester aztán a közönség nevében mondott „Isten hozza” a harczsítaknak a megköszöntő a tisztikarhoz azt a támogatást, melyet nem egy alkalommal a városi hatóságok nyújtottak. 28-án reggeli 6 órakor indult el a csapat Nagylak felé. A város előkelői közül számosan kísérték egészen Apátfalva háraig, hol az utabbi búcsúvetél a legénység harsogó hurrah-kiallása közepén történt meg. A két század egyelőre Erdélybe megy át Déva körül megtartandó hadgyakorlatokban résztvevő. A gyakorlatok vezetésével a Stieber kapitány vezetés alatt álló század Bekes-Osabrán. A Lázár kapitány százada pedig Pécs-kára megy állandó szállításra.

— Színészet Kisjenőn. Nagy-Szalontól a napokban egy kisebb színársulat érkezett Kisjenőre. A társulat körülbelül 20 tagból áll és Tóth Béla igazgatása alatt már több előadást rendezett. A társulat jelesebb tagjai: Beresényi, Szabó Boriska, Beresényi Margit, Tóth Béla, Kis János, Németh János. A közönség azonban nem a legnagyobb részvételt tanúsítja a társulat iránt, a minnek részben az is oka, hogy színház egy kocsiszint választottak.

— A siketnémák oktatása Temesvárt. Temesvárt a Józsefvárosban három elemi iskolát tanító foglalkozik a siketnémák oktatásával u. m. Schiffer Károly igazgató, továbbá Elias Jakab s Ottobay Adam tanítók. A siketnémák a rendszer tanórákon kívül oktatják, miert a város 500 frt évi tiszteletdíjat szavazott meg. Összesen 20 siketnémák oktatnak, kikkel f. hó 30-án tartották meg az évi zérivizsgát, melyen jelen voltak: Tóth Béla polgármester, K. K. u. j. kir. s. tanfelügyelő. Fekete Károly a siketnémák városi országos intézet igazgatója mint miniszter kiadott, Roboz József az aradi siketnémák iskolája tanítója és nagyszámú vendégköszorú. A felmutatott eredmények tekintve azt, hogy a tanító urak csak iskolai hivatalos teendőik végzése után foglalkozhattak a siketnémák oktatásával, igen örvendetes volt, minnek Fekete Károly ur, miniszter kiadott, meleg szavakban adott kifejezést buzditván őket a szerencsétlen siketnémák érdekében való további munkára.

— Az aradi közúti vaspálya forgalmi kimutatásából adjuk a következőket: július 16-tól 31-ig 15559 személyszállítástól 1496 frt 10 k és 149370 kgr. teher szállítástól 788 frt 76 k bevétel folyt be.

— A katonai zenekar új időzése alatt minden kedden, esztörtökön és szombaton a Wittmann Károly vendéglőjében tart hangverseny 10 k. bevélti díj mellett.

— A „Czigánybáró” keresztelőjén. Pallagi, Makói serteskereskedő ezélt négy héttel Debreczenben a szentgyörgyi vásárkor kifosztották. Egy homokkorsói szűd szatcsos fia leltették, aztán kilökték este az utcára. Másnap reggel arra ébredt fel, hogy 5540 frtja hiányzik. Akkor több czigányt fogtak el, kité a tolvajlással gyanúsítottak, de újra el kellett őket becsátani, mert tagadtak és a büntény nem lehetett rájuk bizonyítani. A debreczeni rendőrség azonban, különösen Jenei Miklós fogalmazó és alkaptányi helyettes, folytonosan szemmel tartották az illetőket s most sikerült őket leleplezni. Csütörtökre virradó éjjel éppen keresztelő volt Polgár Bálint özigány korvas házánál, kit rájárásért „czigánybáró”-nak neveztek. A keresztelőn több meg-hívott ur is volt jelen, kik nem kevésbé csodálkoztak, mikor egyszerre a szobában termelt Jenei fogalmazó egy szakasz rendőrről s a nagy czigány familia tagjait sorra fogatta el. Az elfogottakat a Berki, Polgári és Kálló leginkább kovácsmestereket üző czigány családból kerültek ki. Idéig 18-an vannak; de még szápadurol fog a diszes kompánia, miután a vizsgálat még folyik. Sikerült már idéig az elvesztett pénzbeli mintegy 2000 frtot készpénzben, 200 forintot pedig arany, ezüst ékszerekben előkeríteni. Az elvesztett pénz egész összege 5540 forint. Erdekess, hogy mintegy 1800 frt a csapó-utcai temető bejáratánál az utcán, egy fa alá, alig néhány centiméternyire volt elásva.

— Eljegyzések. Tokai Árpád aradi iparos polgár vasárnap tartotta eljegyzését Timáry Regina kisasszonnyal Radnán. — Faguer János aradi polgár szintén vasárnap jegyezte el Somogyi Bertha kisasszonyt. Sok szerencsét a fiatal pároknak.

— A kurticsi uton előhaladt állapotban vannak már az utalozási munkálatok. A közműnyiség már teljesen kihordott és a közlekedési bizottság tegnap vette azt át. A vállalkozó kihomokolja az utat és is nemsokára teljesen helyre lesz állítva.

— Előleptetés. Az aradi magyar királyi dohánybevitel hivatal felügyelőségének alkalmában lévő Schöndör Nándor és Szabó Árpád V. oszt. dohánybevitel tisztek IV. osztályu, Selly Matyas III. osztályu dohánybevitel tiszte II. osztályu dohánybevitel tisztá léptették elő.

— A közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszterium a Krassó Szörény vármegyei bazias orsvoi államut 2—10 kilométernyi szakaszának kiegészése körül felmerülő költségek fedezésére 4256 frt. engedélyezett.

— Lekészválasztás. Krassó egyházközségben július 29-én történt meg a lekészválasztás. Közfelkialtással — Ferenoz Gyula, krassói helyettes ev. ref. lelkes választott meg.

— A makói ipartestület és több éven át volt titkára: Wizinger Károly ügyvéd közt az Erdőfőle ügyből kifolyólag, nem differenciák merültek fel, ami Wizinger utat arra indította, hogy a testület körében elfoglat tiszti állásáról lemondjon. Az ipartestület f. hó 27-én tartott közgyűlésén határozott a lemondás felett, a melyet elfogadott és a meg-ürit titkára állásra Dr. Galambos Ignácz ügyvédet választotta meg.

— Haszonbérbeadás. Az aradi magyar királyi államjogszolgáltatóság a kövegyi 94. számú belteleket Manheim Ede és neje nagylaki lakosoknak három évi bértartamra haszonbérbe adta.

— A nagyági bányaiskoláról. A magyar korona országainak területén három bányaiskola van és pedig a selmőzbányai felsőbányai és Hunyadbányai és a nagyági bányaiskola, melyek közül az utóbbi dícekek-hek már 51 éves múlttal. 51 éves fennállása óta az intéző körök oda törekedtek, hogy ezen iskola céljának megfelelően és az abból kikerült növekedése a bányászati hasznos al-tiszteik megköszönetek. A bányaiskolák lakosai nem és román anyanyelvűek ugyan, de a majd 10 év óta fennálló állami népiskola sikeres működése folytán az ifjabb nemzedék már jól beszéli a magyar nyelvet s ennek folytán a bányaiskola is 1882 év óta teljesen a magyar tananyallvára alakítottát át. A bányaiskola növekedési gyakorlati irányban vezetőttrén, kötelesek minden bányamunkát rendszeresen végzni s elméleti kiképzetéseket csak a munkameletes időben nyernik. A bányaiskola áll: előkészítő és szakfolyamból melyek mind egyike 3—3 évig tart s ennek folytán a szakfolyamba belépés csak minden negyedik évben eszközölhetetik. Minden fél-év végén nyilvános vizsgák tartatnak a nagy-ági bányaiskolák főnöke — mint igazgató — elnöklet alatt. A kormányzati jogot a magyar királyi pénzügyminiszterium gyakorolja. A tanítást bányatelep tisztviselői teljesítik. A bányaiskolába való felvétel feltételei következők: 1. Az előkészítő osztályba felvételt csak fiatal bányamunkások, kik magukkal szorgalom és jó magaviselet által kitün-tettek, s kik az elméleti népszerűsítő jól sikerrel letehtek. Megváramtatik azonban, hogy legalább 2 évig bányamunkában foglalkozzanak s a 15-ik korévt beletöltötték legyen, a szak-folyamba oly 18 éves ifjak vétettek fel, kik a bányaiskola előkészítő osztályát jeles eredménnyel végezték, vagy pedig oly képzet-séggel bírnak, minőt az algyamnazium vagy alreál tanodákban nyerhetni és kik előadói magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírnak.

— Színházlátogatók baleset elleni biztosítása. A gyakori színházlátogatók folytán, de különösen a bécsi Ringstüház és a párisi Opera-comique katasztrófiája után merült fel először a színházlátogatók collectív baleset elleni biztosítás, mely eszmé nálunk is ma-holnap sok hívet fog nyerni. Az aradi kereskedelmi- és iparkamarához fővárosi bizto-sító társulatok részéről jött tervezet szerint az alapul a következő: Az illető színház igaz-gatósa egy, vagy több baleset ellen valamely biztosító társulattal szerződést kötne, melyek alapján minden egyes színházlátogató tűzka-tasztrófia esetén a váltott jegy arányához ké-pest biztosítva volna. A biztosítás kiterjedne halálesetre és különböző halál-nemzet okozó balesetekre. A biztosított összeg a belépő-jegyek arányához képest lenne megállapítva és pedig olyké, hogy az a ki a legelsőbb jegyet váltotta 1000 frt lenne biztosítva, mely biztosítás csak kevéssel emelne a színházjegyek árát.

— A makói rendőri botrány tárgyában a makói ipartestület által Cserenyés János városi kapitány ellen emelt panaszt, a belügyminiszter lektüdte a főispánhoz s elren-delte a vizsgálatot.

— Pályázat ev. ref. lelkesi állásra. A nagyszalontai megíredestett egy lelkesi állásra pályázat hirdette. Rvi javadalmazása 1500 frt-rug. A pályázati kérvények szeptember 1-ig küldendő az egyházmegye esperesi hivatalához Nagy-Szalontára. A meg-választott lelkesi állomását 1888. ápril hó 24-ig köteles elfoglalni.

— Esküvő. Wiener Ignácz aradi kereskedő, augusztus 4-én délután 5 órakor esküszik örök hűséget Weinstein Bertha kisasszonynak.

— Verekedés. Egy ujaradi mészáros va-sárnap egy kocsimában több olah legénnyel összeverekedett. Véres kézzel hoztak fel a rendőrséghez a hol azt állítta, hogy egy régi seb volt a kezén s az nyílt meg újra. A fel-hozott 8 legénnyel pedig azt állította, hogy egyik sem bántotta őt, hanem az igazi tet-tesek megszöktek. A rendőrség nyomonza őket.

— Szabadságolás. Keresztész Mihály aradi kir. telekkönyvezető és Mad-zsar Károly dr. ügyész, négyheti szabad-ságot kaptak az aradi kir. törvényszék elnök-től. Keresztész Mihályt szabadságideje alatt Ottobay Béla törv. kiadó helyettesíti.

— Halálozás. A következő gyászjelentést tettük: Az aradi kir. törvényszék kezelő-személyzete szomorodott szívvel tudatja, szeretett pályatársuknak Wagner Károly, kir. tör-vényszéki irnoknak, folyó évi július hó 21-én

a délelőtti órákban, hosszas szenvedés után történt jobblejt szendrűlt. A boldogult hlt tetemei augusztus hó 1-én, délutáni fél 7 órakor fogtak Kiss Ernő-utca 6. sz. alatti házából Limbeck János temetőre-vezető vá-lakata” által a helybeli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Béke poraira! Arad, 1887. aug. hó 1-én.

— Uj szí vízgárat állítottat fel a nap-okban Csermón Berkes Armin gyógyszer-rész. uj, jó szerkezettel, mely folyósított szén-savval dolgozik és Budapestről Wagne Jeno dr. vegytárából került ki, a készülő szik-viz jósága és olcsóságánál fogva az igényeket teljesen kielégíti.

— Termény-, állat- és iparkiallítás Deesen. A szolnok-dobokamegyei gazdasági egylyt által Deesen október havában rendezendő termény-, állat és iparkiallítás iránt Aradmegyeiben is érdeklődéssel viseltetnek. s — mint értesülünk — a kiállításra számosan óhajtanak résztvenni. A kiállításra a bejelen-tési határidőül szeptember 15-ke tűzettek ki. A bejelentett tárgyaknak pedig szeptember 20-ától beazárul október 5-ig Deésre kell ér-kezniük. A kiállítás tartama október 16—23 napjai. Térdj □ untertunk 1 frt. A szál-lítási költségek a kiállító viselik. A vas-utak a következő kedvezményekben részesítik a küldeményeket: a teheráru odaszállításáért a díjazabasszerű díj teljesen fizetendő, a viz-szasszállítás azonban a következő feltételek mellett díjmentesen eszközöltek: 1-ször a küldemények a szállító levélben ki-vül és a szállítási biztosság által kiállít-tott, a küldő nevé és a küldemény megje-lölését tartalmazó bizonyítványt ki-szerűdök. 2-ször. A vizszasszállításnak ugyanazon utirány-on kell törtennie, mint a melyen az oda-szállítás történt. 3-szor. A visszamondó árut kísérő szállító levélhez azon fuvarlevél is csa-tolandó, melylyen az áru oda szállítottat; — azonkívül mindkét fuvarlevélnek záradékkal kell ellátva lennie, melyben a kiállítási bi-ztosság bizonyítja, hogy a tárgyak bár kiáll-ítva voltak, de nem adtak el. 3-er. Az oda szállításra vonatkozó fuvarlevél a felnek nem adtak vissza. 5-ször. A küldemények sem az oda, sem a visszasszállításnál nem le-hetnek utánvéttel terhelve.

— Gyermekelőadás Csermón. Csermón augusztus 7-én vasárnap a Felső-Moys-féle kert helyiségben fia és leány növekedési a kurticsi tűzkárosultak javára egy műkedvelői szini előadást rendeznek. Színe kerül: „A szászestendő láda” vigjáték egy felvonásban és „Az öreg vándor” színmű két felvonásban. A szini előadást hihetőleg táncmulatság fogja követni. A helyi és vidéki közönség nagy ér-deklődéssel viseltetik e műkedvelői előadás iránt.

— Egy okleveles gyermekkertészet. ki már számos előkelő családnál törtéi ly minőségben alkalmazva s a felőlőb oktatás terén is szolgálatot tehet, östől kezdve alkalmazást keres Aradon, vagy a vidéken. Bővebb felvil-gosítást nyerhetni szerkesztőségünkben.

— Lökötök. Kiszely János pécsai lakos-tól a napokban ismeretlen lökötök két lovat bántottak el. A tetteseket a pécsai szolgabi-rósággal nyomonza.

— Zalógházi árverés. Ma d. e. 8 óra-kor az aradi ipar- és népházi I. em. árve-rési termében különféle arany, ezüst és ek-szertárgyak, férfi és női ruhák, ágy- és fe-hérneműek, olajnyomatu képek és egyéb ingóságok zálogok és pedig első sorban az ék-szertárgyak és annak befizetése után az egyéb ingóságok zálogok fognak elárvereltetni.

— Iparügyek. Iparigazolványt nyertek ujabbban: Aradmegye-ben: Nagy-Zsuzsanna Steiner Albert vegyes-kereskedésre; Bókés meg y a b e n: End-ródón Kraszt János, borbély iparra, Szarva-son Nyemcsok István, eszmadia iparra: Csa-ná d m e g y e b e n: Battonyan Kriszán Zsiva engedélyhez nem kötött építkezési mun-kálatok teljesítésére, Barkóczy István óras iparra, Cseh István hentes iparra, Kis-Iraton Magyar Matyas cséplési munkálatok vég-zésére.

— Hazánk és a főváros. — Az új képviselőház. Még két hónap választ el az országgyűlés megnyitásától, mégis már tájékozhatjuk magunkat némleg ar-ról, hogy milyen lesz az új képviselőház ké-pe. Több mint — írja az „E-s” — százhuz új képviselő jutott be a parlamentbe, természetesen ugyanannyi régi képviselő, köztük minden partból számos notabilitást s a ház régi megszokott ismert alakjait sorozta ki kerületéből s a házban eddig elfoglalt helye-ről. Ez lényegesen megváltoztatja a háznak három éven át megszokott képét. Az új hon-atyák mandátumait még nem nyújthaták be, de névjegyeik, a melyeken büszkén ott tündökök: „X. Y. országgyűlési képviselő”, már ott vannak a házban. Siettek helyet fog-lalni s e vágból odatűntek névjegyeiket az okkupált padra. A helyokupálásnak a jogos módja külföldben nem a névjegytűzés, hanem az, hogy a háznapvi hivatalban a képviselő a ház ülésterfőlr készítet térképre oda jegyez-tesse a nevét. E nélkül a névjegykitűzés nem re-spektálják. De nemcsak az új képviselők, hanem a régiek is siettek maguknak jó he-lyet/biztosítani, úgy, hogy már csak a hátsó padsorok üresek. A kormánypart megszapo-rásának demonstrálására Beöthy Algonon s Pulszky Károly kormánypartti képviselők, kik eddig a szélső jobboldalra ültek, a mérsékelt ellenzék padszakaszában, a függetlenségi part közvetlen szomszédságában foglaltak helyet, a balközép padszakasz utolsó padjában Gulner Gyula, Szentiványi Árpád mérsékelt ellenzék képviselői háta mögött s mivel a független-ségi part a maga eddigi két padszakaszában most már el nem fér s a többnek közülük a mérsékelt ellenzék közt kell llni a kormány-parti tábor e két legzselőbb előőse, egészen be lesz ekeve a függetlenségi pártha is. A 79 függetlenségi képviselő közül eddig ötven-három jegyeztette be a nevét a ház üléstermék térképre s a függetlenségi padsorokban pedig már csak huszonhárom üres hely van s így három függetlenségi negyvennyolcas képv-iselőnek szükségképpen a mérsékelt ellenzék padszakaszában Beöthy Algononou tul fog csak hely jutni. — A függetlenségi pártnak legzselőbb előőse jobb felé Ugron Akos, a

ki a mérsékelt ellenzék első padsorában, a honvédelmi miniszter báronyszéke megett ül. — Az antiszemita újra szerzetét hányá rónak. Megfogtakoznak nem is alkalmas arra, hogy most tömörüljenek az elvárások egymás mellé. Ugy a függetlenségi, mint a mérsékelt ellenzék antiszemita párti hívei szerzetésjélük. Istoczi ott ül újra régi helyén a füg-gelenségi párti padszakaszban, a függetlenségi antiszemita szintén a függetlenségi képviselők között ülnek, a mérsékelt ellenzék antisze-miták pedig Apponyi hívei közt vannak szét-osztva. Csakis a harmadik antiszemita-párt, a kormánypartti antiszemita-párt ül tömören egy helyen egy széken, alvsn ez az új párt egye-dül Szabó Lajosból. A mérsékelt ellenzék utolsó-előtti padjában Svastits Gyula s Komlóssy Fe-ranéz képviselők közt széken fog llni a kormány-parti antiszemita párt. Verhovai helyét elfog-lalta Horváth Adam Kecskemét függetlenségi párti új képviselője s előtte a Szemerecz he-lyét Jeszenszky Sándor báró, a kit Pinsze-hely, az Andránszky báró volt,kerülete küldi a há-ba a függetlenségi programmal. Csánád Sándor helyre Fehérvár képviselője Károlyi Gábor gróf ül le, a mérsékelt ellenzék Csa-nádjának, Szabamár-Király Lászlónak helyén pedig Bujanovics Sándort fogjuk látni. Eöt-vös Károly a Mocsfary Lajos helyére ül s mellette a Lükó Géza volt helyén Pázmány De-nes. — Prónay Dzsó báró a függetlenségi negyedik padsorában Kiss Albert, és Czizer Arós közt választott helyet. Szilágyi Dzsó helyén Dessewffy Aurél gróf fog llni s a mögötte levő padsorban Pulszky Agost régi helyén Károlyi István gróf. Pulszky Agost átmént egészen a jobboldalra a Wahrman háta mögötti ötödik padra. Mikszáth Kálmán a szélső jobboldali utolsóelőtti padszakasz kellő közepében választott magának helyet, olyat, a honnan legnehezebb a közlekedés a ház folyósára. Ugy látszik komoly bonatának készűl s felhagy a folyósóról szóló karczola-tokkal.

— Rövid hírek. A 16-6-Tátrafüre-d e n, hir szerint, Milán király udvartemestere egy hóra tizenöt szóbát rendelt meg; tehát várják a szerb királyt. — Székesfehé-r várra érkezett a napokban Jenő berezeg. s a „Magyar király” hotelbe szállt, ott is ebédelt s mint kapitány, 6 üdvözölő előszó az ott levő nagybbrangu tiszteltek, kik közül Paoc tábor-nok ráismert, hozzája ment s huzamosabban beszélgettek együtt. — Félégyháza n Szentpéteri Horváth János 43 éves földbírtokos, ki már több ízben kísértelt meg öngyilkossá-got, felakasztotta magát; tettének oka családi viszály. — Kő vá g ö-B ő r s ó n már három nap egymásután volt tűz, mindannyiszor gyuj-togatás következtében; a kár mintegy 10.000 forint. — A l u d v i e u m növekedéi kö-zeléből Főthon tartottak terepfelveteli gyakorla-tokat. Egy falusi lány bele szeretett az egyik csinos hadifiba s ugyancsak sirt, mikor eltá-voztak. — Ugyan Rézsi — vigasztalta meg egy idős és praktikussabb leány, — nem restelsz sirni egy kis katoná után, mikor a faluban már csinálják a kvártélyt a huszároknak.”

— A nagy világ. — Vilmos császár Gasteinban. A német lapok nem győzik eléggé csodálni az agy né-met uralkodónak testi és szellemi rugókony-ságát, melyről az ősz fejedelem, gasteini tar-tózkodása alatt napról-napra újabb bizonyíté-koztak nyajt. A napokban az öreg császár ismét megette a fenyvesek közé régi kedvencz sé-táját, melyet az ut nehézségei miatt 2 év óta mellőztek. Délelőtti 10 óra tájban a császár, szárnysegédével: Petersdorff alezredessel el-hagyta a fürdőkastélyt és az alkalmossal a komornyik támogatását sem vette igénybe, ki rendszeren a lépéső való járásnál segéd-kezik. Az utcáról megpillantotta főhadsgéjét Kehndorff gr. tábornokot s egy barátságos intással a sétában való részvételre bitta fel. Utóközben a gyalogjárókkal szemben jött há-trom ori nő, kikben Albedyll altábornok nejt és leányait ismerték fel. A leánykák kezét csókoltak a császárnak, ki látható örömmel fogadta el a nagyobbik leánytól ányújtott rózsákat. Rövid társalgás után tovább haladt az agy császár kísérelével és megérkezve a Kaiserpromenade on, rövid időre egy padra ül le, hogy az ut fátáldalmait kissé kipih-enje. E pillanatban egy müncheni művész észrevetlenül vázlatot készített az egész jele-petről. Hazra felé, hol gyalog, hol kocsin ment a fejedelem és az nap este 8 órakor a soli-tudeben jelent meg, a jelenlévőknek nem kis csodálkozására. Lehndorff grófnő az es-télyre meghitt aristokraták közül bemutatta Széchenyi Kálmán gróft és Taxis herceget nejevel. Az estélyen részt vettek Grünne grófné és Thun gróf helytartó is.

— A király új kocsisa. Michalek Már-toni, ki mint kocsi 40 éven szolgált uralko-dónak, nem régen nyugalmába helyezték. Nyug-dját évenkénti 1000 frtban állapították meg és az ősznek első részletét augusztus else-jén vette fel a kiérdemelt szolga. Csak egy bántotta az öreg, hogy nem lesz neki mód-jában az uralkodóval együtt megülni a 40 éves jubileumot; Michalek ugyanis a király trón-ra-lépte óta állott szolgálatban. Utódjáról is gondoskodtak már; a választás egy egészen fiatal kocsiarra esett, ki mindössze néhány éve van az udvarnál alkalmazásban. — Neve: Walter; azelőtt a bécsi fiákeresek díszes gárdiájának volt tagja, kire most ugyancsak bűszkék lesznek volt collegái.

— Rövid hírek. B e c s b ő l számos ki-váló ajándékok küldenek a pápa jubileumára. Legfeljebb köztük egy 100000 frt értékű kereszt. A király 20000 frtot adott rá, a töb-bit osztrák főurak. Ő felsége usasításai szerint készűl a kereszt. — M m e M a c k a y az amerikai sok milliók, ki minapi fényes es-télyen valódi gyémántokból álló rózsát adott minden közreműködő művészeknek és művésznő-nek, e hóban palotája pinceszében korcsolya-ünnepélyt készűl adni. — A H e r M a j e s t y színház igazgatója Patti Adélt nyolcezer font sterling, (nyolczvanezer forint aranyban) kár-pótásért perli, mivel a hirdett előadásokba szerződése ellenére nem lépett fel. — V i l m o s hollandi király az utolsó járván, már szellelőztetik a trónörökös kérdéset; Hollandia jogos örökösége a király hét éves kis lánya, Vilma lesz; mig Laxenburg joga Adolf nassaui

exfejedelmet illeti. — Egy j á m b o r k e n-g u r u, mely valami állatsergelethől szökhetett meg. Traunstein környékén nagy rímületet keltett; azt híresztelték, hogy az ismeretlen vad fellalja az embereket s némelyek már sárkányt grantítottak benne. — N a g y t ű z v o l S a s-sov gácsországi városokban; elégett a templom és a városháza is s a mi legszomorubb: ti-zenöt emberélet is áldozatul esett. — M a k a r t ö z v e g y e j e g y e t v á l t o t t T r e b i t s h G u s t á v dr. bécsi ügyvéddel. Gallmayer egykori s a szégyen Matras mostani curátorával. Övegy Makartné szinpadu neve volt: Linda kisasszony, család neve Babitsch, tehát rokonhangzásu új férje nevével.

CSARNOK.

Egy levél.

Carmen Sylvától.

Az „Aradi Közlöny” számára románból fordította: [2. Folyt.] Papp Hermin.

Reinhold komoly hallgatásba mélyedt. a mi azonban, úgy látszott, nem zavarta az íze-gent; kelemmel és könnyűen vezette a tár-salgást jól és érdekesen mesélt, beszélt kevés filozóphiát, a világ csodás rendezéséről, és a nehézségekről, melyekkel minden balandónak küzdeni kell; de nemsokára abba hagyta a társalgást, mivel Reinhold nyugtalan lett és hevesen és izgatottan válaszolt.

Ez volt az egyedüli eset, midőn ő is a társalgásba vegyült; aztán maga elé tekintett s borzasztó sokat ivott mindenfelől, hogy et-től ismét iszonyu melegem lett.

A vendég sok ügyességgel beszélt közö-nyös dolgokról, de Reinhold ismét heves kez-dett lenni, annyira, hogy mondtam, miszerint jó volna a salomba menni, mivel igen meleg-em van, s ott hűvös van.

De alig hagytuk az ajtót, s mily rutsag! Reinhold kiért. Dühösen ugrott vendégünkre, megfogta és csufos szavakkal illett, melyek mind oda szóltak, hogy ő udvarol nekem, s hogy ő, Reinhold átlátta a pokoli terveket, s hogy ő nem akar népszerűségi lenni, miután annyi évig tartotta nejt bezárva s őrizte a világtól.

A másik nem szözlött egy szót sem, s az egész jelenet alatt egyszerű sem nézett reám, csak elcsapp.

De most következett a legborzasztóbb. Reinhold nyakon ragadta; még látom mint kapcsolta hosszú ujjával, hogy a vér az arcába szökött. Nem gondoltam semmivel, csak egyet sikoltottam. — De Reinhold mint egy villámotestől a földön fektett. „Bocsásson meg asszonyom” mondá Her-ber Krane és eltűnt.

Az ajtóhoz ugrottam, becsuktam, mielőtt Reinhold felkelt, és zsebbebe rejtém a kulcsot. Nem tudom már jól, mi következett aztán. Kúzdás a kulcsért, kiabálás; gondol-tam már, hogy engem is meg fog verni. — Majd aztán a düh félelemmé változott. Ő a szoknyámba kapaszkodott, hogy elszakította, térdelpele kért, hogy védjem őt, ha előjönne hogy megközzök. Vádolta magát, hogy ő egy nyomorult, ki mindennap megcsalt en-gem, mert elvesztette pénzét és az asszonyok — az asszonyok tették őt tönkre. De hol is hagytam az irást?

„Förjem mindig rosszabb és rosszabb lett; semmi kétség többé, ő elmezavart, különösen egy öngyilkossági kísérlet után.” Mily egyszerűen hangzik a levélben: öngyilkossági kísérlet; de még látom! még érzem! a hajam az ég felé áll, borzadás fut végig tagjaimon, midőn a szobájába lépve, őt felakasztva láttam!

Sétálnom kell kissé, külföldben nem vagyok képes többet írni. Mintha egy szini előadást látnék. S mik azok a szin jelenetek a való-ságéhoz képest, melyekben a vér megfagy az ereken? Hónnan meríték annyi erőt hogy ki-szabadítsam a kőtől? Bizonyosan segített valaki, aki kiáltásomra befutott. Aztán ő karjaimba pihent s mikor ő felvilágosított kért, reszketés fogott el, fogaimmal vacogtam, amit a szükség csak nagy megerőltetés-sel bírtam legyőzni. Ahogy észre nem vettem, azonnal elkezdtem reszketni. Fogaimat össze szorítottam, míg véretek, hogy ne vaczogja-nak. Ah! és midőn Reinhold magához tért, oly dühös volt!

Miert nem hagytatok hogy meghaljak, ti csunya emberek? Kínóznai akartok, hogy aztán örvendjétek szenvedéseim? Bocsásson meg, ah! bocsásson meg. Agastám! nem akar-tam neked rosszat csinálni! De látod, én nem bírtam azt eltűrni hogy te zsemeim előtt töltsd hűtlen s azért bántam veled roz-szul; mert a mieuk a szégyen és megvetés! A szégyen és a megvetés!”

Örkéig beszélő ő így. Féltem, miszerint az orvos elhíszí, és hogy Reinhold az igazat mondja s én vagyok haragjának okozója, — ez-et gondoltam. Oly gyenge voltam, de azon pil-natban mégis magamra és becsületemre gon-doltam! Nem is mertem zsemeimnél felte-rinteni.

Akkor az orvos szeliden megfogta a ke-zemet, és beráta utánam az ajtót. Fogaim annyira vaczogtak, hogy egész siket voltam s két óra múlva, mikor az orvos ismét belépett, még mindig a falhoz támaszkodva álltam. Ő na-gyon szomorú volt és kényszerített, hogy fe-küdjek le; ő pedig jól betakart s mondta: „Ha nem lehet erősebb, úgy kénytelen leszék férjét egy intézetbe vinni.”

Már nem reszkettem. „Ō, nem orvos ur, ezt ne tegye! Ō nem tudja még mily bátor vagyok! Csak ma va-gyok oly gyenge! azonban nagyon rossz volt, dacára annak még is esendes voltam, de oly caendes, hogy nem is bírja ön gondolni or-vos ur.” Igen, igen, tudom ezt nagyon jól, de nem akarom, hogy tönkre tegye magát, mert igaz, hogy mi nem fogjuk birni őt megfé-kezni, a mi látásunk veszedelmes rá nevre és még jobban izgatja őt.” De ő családik bennem; megfogja ezt a rögeszmét mindig őrizni?” Iszonyu melegem volt. „Félek, hogy igen,” felelt az orvos. „Használó betegre ritkán változtatják meg rögeszméjüket, és a kik legközelebb állanak

hozzájuk, azok tetszenek legfőbbtőlteknek. S azzal gyermekem, kedved nem csak a férjed, kedved meg egy más életet őriz, kit nem lehet erejétől megfosztani.

Képzelted, mennyit igyekeztem azt elérteni, az ő helyzetét, s mind azon féltémes jeleneteket, s mennyire ohajtottam, hogy magam gondozzam.

Sok héig nem akartam magam melől elbocsátani, mert még mindig volt sok józan percze, és orvosomnak nagy fáradságába került, míg rábeszélhettem, hogy elbocsásson. Ah, nem sokára meg kellett győződnöm, hogy erőm nem bír, és különösen, hogy túrbetelenné lettem egészen, s látásom csak csak növeli kitérésit. Azon ürügy alatt, hogy egy kirándulást tesszünk s egy híres orvos tanácsát kérjük, végre elbirtam vinni hazáról. — Az utazás alatt ő csendes volt, míg a városba érkezünk; — a házak és emberek látása azonban annyira felizgatták, hogy futni akart ha nem mondtam volna neki, hogy ha elhagy veszedelmében maradjok, mert egy idegen folyton kísér. Így vittem egészen az intézet ajtajáig, a hol várva volt, s azon pillanatban, melyben átlépte a küszöböt, a hatalmas ajtó becsukódott, s én kün maradtam. — Egy pillanatra az ajtóhoz támaszkodva

maradtam, mert támoiyogtam. Aztán kijött orvosunk, — ki várta és elhelyezte Reinholdot az intézetben — elvezetett, a nélkül, hogy mondott volna mást mint: „Jól van, jobban kell hogy legyen!” Kocsiba helyeztet, és oly gyorsan, s hogy csak lehetett, elvitt. Legfőbb ideje volt, mert még azon éjjel kezdtem fájdalmakat érezni és két nappal később pieziny Henny, karjaimban pihent. Ezen azonban nem tudtam magamról semmit, élet és halál közt lebegtem. Jótékony idő volt ez reám nézve, a felejtés időköze, melyből lassan ébredtem helyzetem tudára.

Legkisebb érdek nélkül vettem azt a hirt, hogy a palota, ház, birtokot, ruhák és szerek röviden minden dombra került. Hallottam azonban, hogy a ház új tulajdonosa berbe akarja hagyni a ház másik részét, hogy megmenekedjek minden emléktől, mondá orvosom, s mikor megindulva közönni akartam, azt ajánlotta, hogy halálcassak és bálmuljam Henny, gyönyörű kék szemével melyeknek oly mély és kifejezőteljes nevezsük van!

Oly együgyű voltam! nem is kérdeztem ki vette meg a házat, oly jól fizetvén meg azt, hogy egy gondnérkölti életet biztosított anélkül, hogy dologgal kellene mindennapi kenyeremet keresnem.

Mindennel megelégedtem a hogy volt, hajam levágva, a szép szoba a másikkal együtt mely a Henny és a dajkája számára volt, mindkettő világos és az ablakokkal a kertre nyílt az orvos rendelése szerint, ki határtalan önfeledőzése által mentett meg a haláltól, s úgy bánt velem mint egy kis gyermekkel, ki semmire sem képes. Én csak Hennyre gondoltam, kit magam mellett hagytam aludni és óráig néztem piros száját, kis kezét haját és különösen szemét! Istenem milyen leányka volt ez!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— A magyar államvasutak 30-ik évi bevételeinek kimutatása: 1887. júl. 23—29-ig: utasok száma 184583, árak 127173 tonna, bevétel 642214 frt, 1886. hasonló szakában 643.201 frt, ez idén kevesebb 987 forinttal; 1887. január 1-től július 29-ig: utasok száma 3.386.212, árak 3.553.203 tonna, bevétel: 17.938.595 frt, 1886. év hasonló szakában 17.881.614 frt, ez idén több 56.981 frttal.

Szemesület.

(Augusztus 1.)

(B.) Az üzlet szilárd. Készaru nagyban 27.25—27.50, kicsinyben 27.75, hordó nélkül per 100 úter.

Budapesti gabnatőzsde.

(Augusztus 1.)

Jó kínálat mellett malmok tartózkodók, 8000 mm. jött forgalomba, melyből a legjobb minőségű 10 krral, középszerű 15—20 krral olcsóbban adtak el. Tavaszi buza 7.58—7.59, őszi buza 7.04—7.05, őszi zab 5.60—5.61, tavaszi zab 5.94—5.95, tengeri augusztus—szeptemberre 5.57—5.58, tavaszi tengeri 5.64 5.65 kaposzta-repeze 11.62—11.75.

IDEGENEK NEVSORA.

(Augusztus 1.)

Fehérkereszt-szálló. Gószner Antal, magánzó és neje, Sámson, Fischer A. magánzó és neje, Szeged. Gugnits J. vállalkozó Nyerges-Ujfalu Deszkaszer István, operatőr, Zágráb. Goldbaum M. Elkan Ozkár, utazó, Bpest. Frankl A., utazó, Bécs. Kohn Lázár utazó, Temesvár. Tücherer-szálló. Mokes J., kapitány, Temesvár. Marek K., Temesvár. Veiczal Salamon, bérlo, Pankota.

Nádor-szálló. Fehérvári N., hivatalnok, Bpest. Fuchs A., keresk., Bécs. Mangel N., keresk., Bpest. Apier, Tivadar, Bpest.

Háromkirály-szálló. Istvánffy Béla, kir. ajándékbíró, hezódur. Dr. Filkor Lajos, orvos, Tornyó. Farago János, keresk., Kovácsbáza. Juhász István és János, bir., Dombiratos. Hochheimer F., utazó, Bécs.

Felolós szerkesztő és kiadó:

HINDY ÁRPÁD.

Nyilttér.

Katona-zene.

A 33. sz. Alexis orosz nagyherceg ezred zenekara Czapek karmester ur személyes vezetése alatt minden kedden, csütörtökön és szombaton

Wittmann Károly

vendéglő helyiségeiben játszik.

Belépti díj 10 kr.

Pálinka-kazánok

1—5 hectoliter nagyságig

a legolcsóbb áron

teljesen felszerelve,

mindenkor készen kaphatók

Rittinger Ágoston

réműves-mesternél

Arad, Főter 17., Kölesy-utca 4. sz.

Reck-féle házban. 546 1—3

Eladó ház.

Batthyány-utca 34b. sz. alatti

ház

547 1—3

szabad kézből eladó.

Értekezhetni

Dr. Weidenfeld István

ügyvédi irodájában Aradon, Vörösmarty-utca 3 szám.

Lakás kerestetik.

November hó elsejétől négy—hat szobabót álló, lebetőleg külön udvar vagy kerttel bíró lakás

lérbe-vételre kerestetik.

Szives ajánlatokat elfogad

SZTANKÓCZY MIHÁLY,

Zrínyi-utca 3. szám.

1.3 544

Arlejtési hirdetmény.

Az ottlakai román gör. kel. templomnak bádoggal való befedésével összekötött ác- kőműves-, bádgos- és festő-munka és anyagok biztosítása végett folyó év aug. hó 7-én d. e. 10 órakor ujonnan árlejtési tárgyalás fog tartatni az ó-iskola helyiségében.

Az engedélyezett költség és kikiáltási összeg 2585 frt 69 kr. Pályázók az árlejtés megkezdése előtt bálnopénzült kötelesek letenni 258 frt 57 krt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban, mely összeg mint biztosíték a munka felülvizsgálata utánig az egyházi gondnokság pénztárában fog őriztetni.

Az egyházi bizottság fentartja magának a jogot, esetleg a pályázók közül azt meghívni a vállalat, a kit akar, habár magasabb árt is kérne. Egyébb feltételek, építési tervezett és költségvetés addig is a gör. kel. plébánián hivatalnál mindenkor megtekinthetők.

Kelt Ottlakán, 1887. évi aug. 1-én.

Ottlakai gör. kel. román egyházközség.

4449—1887. sz.

537 1—2

Birtokeladási hirdetmény.

A Csanádmegyében fekvő apáczai kincst. pusztának VI-ik, VII-ik és X-ik sz. részletei az aradi kir. jószágigazgatóságnál (főter 1. sz., pénzügyi épület) 1887. évi augusztus 24-én d. e. 10 órakor tartandó zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános szóbeli árverésen örök áron eladatni fognak:

A VI-ik sz. pusztarészlet áll 135⁷⁰⁰/₁₆₀₀ holdból, becslára 37530 frt o. é.

A VII-ik sz. pusztarészlet áll 294²⁹³/₁₆₀₀ holdból, becslára 81712 frt o. é.

A X-ik sz. pusztarészlet áll 242¹⁴⁷/₁₆₀₀ holdból, becslára 67278 frt o. é.

Bánatpénzült 10 százalék követeltetik, mely az árverés megkezdése előtt készpénzben, az árverező bizottság kezeihez leteendő és az árverés eredmény nek jóváhagyásáról történt értesítéstől számított 14 nap alatt a vételár 25 százalékára kiegészítendő.

A bővebb árverési feltételek alólirt jószágigazgatóságnál megtekinthetők.

Aradon, 1887. július 25-én.

M. k. jószágigazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

13177—I. szám.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége.

60 1—1

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Szolnok állomásán levő pálya-vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1887. évi november hó 1-vel kezdődik és tart ezen időpontól számított három éven át, vagyis 1890. évi október hó 31-ig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában, a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, esetleg kívánatra posta útján eszközöltetnek, miert is ajánlattevőkről feltételeztük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélvéggel és „Ajánlat a szolnoki pályavendéglő bérletére” felirattal a birtékon ellátott ajálatok lepecsételve folyó évi augusztus hó 31. déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség I. osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200 frt, azaz kétszáz o. é. rt készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. é. aug. hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kifizetett határidőre beérkezett ajánl tok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegrre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1887. július hóban.

M. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

Aradi ipar- és népbank.

Zálogszálya

Arverési hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 2-án, déli 8 órakor az aradi ipar- és népbank I-só emeleti árverési termében az január és február hónapokban lejárt arany-ezüst tárgyak, varrógépek, butorok, olajnyomatu képek, ágy- és fehérneműk, vásznak, eszímák, cipők, férfi- és női öltözékek, utazó-bundák, revolverek, fegyverek, egyéb ingóságai zálogok, az alapszabályok 72 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnal lefizetés mellett elárvereztetnek, mely árverési hez a venuszándékozók tisztelettel meghívattak. Kelt Aradon, 1887. július hó 12-én.

188—1

Az igazgatóság.

BRÜNNI KÉLMÉKET elegáns nyári öltözetre

3.10 méteres szelvényekben.

minden szelvény 4 bécsi róf.

4 frt 80 kr. igen finom,

7 frt 75 kr. legfinomabb,

10 frt 50 kr. legeslegfinomabb

valódi gyapjuból,

valamint cammarn- és felsőkabátkeleket, sima és selyemmel átszővött kammgarn-szőveteket, mosható szöveteket, vii és flu öltözetekre, méterjét 35 krajczárjával szállít az ősszeg utávétele mellett szilárd és jöhírtnek ismert postógyári raktár

SIEGEL-IM HOF BRÜNNBEN.

Magyarazat. Minden szelvény 3.10 mtr. hosszú és 136. cm. széles s így teljesen elegendő egy tökéletes férfi-öltözetre. A főnébbi czég ismeretes szilárdsága és jelentékeny munkaképessége kezekedik arról, hogy csak a legjobb árú, pontosan a választott minta szerint szállítatnak. — Mitűnt most igen sok szédelő czég „brünni árúk” kópéye alatt garázdálkodik, ezek ellenében a főnébbi czég mintákat küld ingyen és bérmentve.

192—16.20

Arlejtési hirdetmény!

A város részére a folyó évben szükséges kocsit kövezésre alkalmas minőségű 7250 darab 18 cm. méretű köbök és 500 darab 18.27 cm. méretű kötő-kő szállítása iránt 1887. évi augusztus 9-ik napjának d. e. 10 órakor a városnáz földszinti termében árlejtést tart a gazdasági szék.

Kikiáltási ár 1000 drb köb-kőre 240 frt, meggyeztetik, hogy a kötő-kövekből kettő, három köböknek számíttatik.

Bánompénzült leteendő 240 frt pénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági szék elnökénél, Parecz István tanácsnok urnál megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1887. évi júliusho 26-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos

aljeuzzó.

Angol-amerikai Merkel-czirkusz.

Csak 4 napig. (ARADON, a megyeház-utca végén)

Csütörtökön, 1887. aug. 4. este 8 órakor

nagy

megnyitó ünnepi előadás!

Pénteken, aug. 5-én és szombaton, aug. 6-án d. u. 4 1/2 és este 8 órakor

Két nagy disz-előadás.

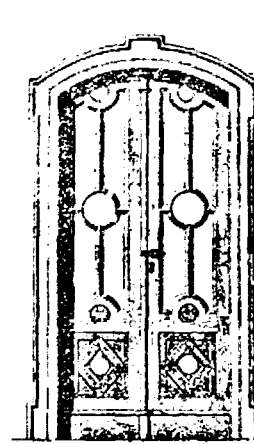
Délután 2 órakor nagy diszmenet a városban.

Vasárnap, aug. 7-én d. u. 4 és fél és este 8 órakor nagy buszdisz-előadás.

Minden előadáson: Fellép a feülmulgyatlatlan, általánosan kedvelt iskola- és parforce-lovornó Miss EUGENIA TAYLOR, a kitűnő iskola-lovornó DROYN ADEL k. a. Parisból, a korlátortornászok világhírű királyai Wilson testvérek, valamint több más első rangu művész és művésznő s a jelenkor legnagyobb speciálitái. Bővebben a falragaszok.

Teljes tisztelettel:

Merkel Károly, igazgató.

Porczán Lajos

épület- és butor-asztalos ARADON,

Deák Ferencz- (uri) utca 32. szám.

Ajánlja magát mindenemű

épület és butor asztalos-munkák

elkészítésére, továbbá mindenemű boltberendezések és portálok a legujabb minták után, gyorsan és pontosan készíttetnek. A mai kor kívánalmainak megfelelően mindenemű finom butorokra megrendelések elfogadtatnak azok jótállás mellett elkészíttetnek. Terveket bármínő munkákra készséggel készítek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

1—1

Tisztelettel

Porczán Lajos,

épület és butor-asztalos.

Egy jó erkölcsű flu tanoncuzul felvétetik.